

## Variabler, kolonner og felt

Arkivverkets csv-filer for folketellingen i 1801 inneholder 42 variabler eller felt. De blir til kolonner når du importerer i Excel. Du kan også skape dine egne variabler, eller nye kolonner, ved å kombinere opplysninger i regnearket. Du finner systematiske lister over variablene og hva de ulike kodene betyr på <https://www.digitalarkivet.no/content/543/forskningsdata-fra-folketellingen-1801>.

De første 19 feltene er kodete og standardiserte variabler, hentet fra den første elektroniske bearbeidingen av 1801-tellingen. Disse kodene ble brukt ved utarbeidelsen av Folketeljinga 1801: Ny bearbeiding, NOS B 134, Oslo 1980.

### Kodede variabler fra en tidligere utgave av Digitalarkivet

Variablene er: kjønn, alder, fødselsår (faar), 5-årige og 10-årige aldersintervaller (aldintv5 og aldintv10), fire koder for ekteskapelig stilling, kode i kort og mer fullstendig form, numerisk og tekstlig (ektst\_l\_n, ektst\_l\_t, ektst\_k\_n, ektst\_k\_t), to koder for stilling i familien, en numerisk og en tekstlig (famst\_n, famst\_t), samt tre for levevei, to numeriske og en tekstlig (levevei1\_n, levevei2\_n, levevei1\_t).

Den numeriske kodingen har delt opp leveveien i to kategorier. I noen tilfeller betyr det en kombinasjon av leveveier, som for eksempel bonde og smed. I andre tilfeller er den ene kategorien en presisering, som når en prest har kode for prest i levevei2 og geistlig embetsmann i levevei1.

### Kodede variabler fra IPUMS

I tillegg til feltene som var tilgjengelige i en tidligere utgave av Digitalarkivet, finnes fem skapt av IPUMS ved University of Minnesota via RHD ved Universitetet i Tromsø som mellomstasjon. Variablene heter HHOLD, PERNUM, MOMLOC, POPLOC OG SPLOC, de er maskingenerert.

HHOLD gir gjennomløpende husstandsnummer for hele tellingen. 1801-tellingen skiller mellom gårder og husstander innenfor gårder. En husmannsfamilie vil dermed bli registrert på den gården plassen ligger under. Hver ny husstand er markert med et ettall i listen, men ikke nummerert fortløpende. Det finnes noen ganske få personer som ikke er tilordnet en husstand på variabelen HHOLD. Det kan bli tilføyd i en senere versjon av filene. PERNUM angir personnummeret i husstanden. MOMLOC, POPLOC OG SPLOC angir personnummer i husstanden for personer som er kategorisert henholdsvis som mor, stemor, fostermor, etc., henholdsvis far, stefar, fosterfar etc. og endelig personnummer til ektefelle.

Vi har tatt med disse variablene fordi de som oftest vil si noe om familierelasjoner innen en husstand, men det er en del feil her, særlig for komplekse husstander. Benytt derfor variablene med varsomhet.

### Variabler fra Digitalarkivet

Endelig kommer følgende 23 variabler fra Digitalarkivet, de fleste er slik de er skrevet i kilden, noen er resultat av systematisering og bearbeiding i Digitalarkivet:

Fornavn i kilden (inkl. mellomnavn)

Patronymikon (farsnavn) i kilden, ulike varianter er gjort om til sen og datter

Slektsnavn i kilden

Familiestilling oppgitt i kilden

Ekteskapelig stilling (sivilstand) oppgitt i kilden

Levevei (yrke) oppgitt i kilden

PersonforekomstID i Digitalarkivet  
Personnummer innenfor bostedet  
Husholdningsnummer (Digitalarkivet)  
"1" markerer ny husholdning (øker husholdsnummer med 1)  
BostedforekomstID i Digitalarkivet  
Bostednummer innenfor tellingskretsen  
Bostednavn (gård, plass eller gateadresse)  
Tellingskretsnummer innenfor prestegjeldet/byen  
Tellingskretsens navn  
Soknets navn  
Nummer på den kommunen som best tilsvarer prestegjeldet  
Prestegjeldets navn  
Byens navn (hvis by)  
Nummer på det fylket som best tilsvarer amtet i 1801  
Amtets navn, tilsvarer tilnærmet fylkesinndeling før 2019.  
KildeID i Digitalarkivet  
Tellingsåret

## Person og bosted

Det er altså for hver person både opplysninger som gjelder den enkelte person, og navn på bosted på flere geografiske nivåer. Det finnes ikke variabler som karakteriserer husstanden den enkelte person bodde i, om den var stor eller liten, om husstandsoverhodets alder eller yrke. De eneste variablene som sier noe om relasjoner mellom bestemte personer i en husstand er MOMLOC, POPLOC og SPLOC.

Hvis du vil knytte informasjon om husstand til den enkelte person, kan du lage nye variabler for eksempel i Excel. Vi har laget en variabel som teller opp antall medlemmer i en husstand, og en variabel som knytter husstandsoverhodets levevei til alle i husstanden. Oppskriftene finner du i filen [Veiledning og eksempler.pdf](#). Du kan lage flere nye variabler etter samme mønster.